

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-158- 11997

Chișinău

15.11.2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se prezintă Avizul la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*inițiativa legislativă nr. 366 din 13 octombrie 2023*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 884 din 15 noiembrie 2023.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Avizului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Avizul la proiectul de lege (în limba română – 6 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex: J.Ciobanu
Tel: 250-282

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	2936
"15"	11 2023
Ora	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 884

din 15 noiembrie 2023

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege
pentru modificarea unor acte normative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

Ministrul afacerilor interne

Adrian Efros

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. 884/2023

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 366 din 13 octombrie 2023) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei informative, elaborarea proiectului rezidă în necesitatea ajustării cadrului normativ în scopul stabilirii unui mecanism eficient de combatere a fenomenului conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate. Modificarea actelor normative rezultă din necesitatea creării cadrului juridic necesar pentru prevenirea și diminuarea numărului de accidente rutiere prin prisma înăsprii sancțiunilor și crearea unui mecanism de responsabilizare a persoanelor.

Astfel, având în vedere problema existentă în societate și luând în considerare intenția autorului de a spori siguranța persoanelor în trafic și securitatea rutieră, de a responsabiliza conducătorii mijloacelor de transport, precum și de a reduce numărul de accidente rutiere comise, Guvernul comunică susținerea de principiu a proiectului, urmând a fi corelat și cu conceptul proiectului de lege inițiat de Guvern nr. 175/2023, adoptat în prima lectură, precum și cu următoarele propuneri și recomandări de îmbunătățire.

La art. I (propuneri de modificare a Codului penal nr. 985/2002):

La pct. 4, propunerea de completare a art. 79 alin. (4), astfel încât aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege să nu se aplice în cazul infracțiunilor stabilite la art. 264 alin. (2), (4), (6)-(8), art. 264¹ și art. 266 alin. (2), considerăm necesară excluderea acestui amendament din următoarele considerente. Proiectul a fost examinat în ședința Parlamentului pe data de 27 octombrie 2023 și s-a decis comasarea acestuia cu proiectul de lege inițiat de Guvern nr. 175/2023. Unul dintre principiile care stau la baza elaborării proiectului nr. 175/2023 este umanizarea legislației penale și a justiției penale, și promovarea unui sistem de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului, aceasta fiind una dintre prioritățile-cheie ale reformelor din sectorul justiției din Republica Moldova. Astfel, unul dintre cele mai tradiționale instrumente pentru umanizarea legislației penale este reducerea aspririi sancțiunilor și menținerea proporționalității acestora în funcție de scopul urmărit și gravitatea infracțiunii, precum și de asigurarea individualizării aplicării pedepsei la cazurile și circumstanțele particulare excepționale.

La pct. 7 și 8, referitor la propunerea de modificare a art. 91 alin. (9) și art. 92 alin. (5) ce se referă la faptul că liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen și înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă să nu se aplice în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 264 alin. (2), (4), (6)-(8),

art. 264¹ alin. (1), (4) și art. 266 alin. (2), considerăm această propunere a fi disproporționată în raport cu fapta prejudiciabilă comisă. Mai degrabă, se impune adoptarea de reguli speciale de aplicare a art. 91 și 92 din Codul penal pentru atare infracțiuni, astfel încât, pe de o parte, să nu se înlăture posibilitatea aplicării acestor instituții pentru săvârșirea unor asemenea infracțiuni, dar, pe de altă parte, să se contribuie la atingerea scopului legii penale și a pedepsei penale. Adicional, se va ține cont că, în acord cu prevederile art. 91 și 92 din Codul penal, nu mai există alte infracțiuni care să fie exceptate de la aplicarea acestor instituții. Din contra, instituția liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată în raport cu orice tip de infracțiune, inclusiv pentru săvârșirea unor infracțiuni excepțional de grave, iar acest fapt corespunde politicii penale actuale a statului nostru. Totodată, în ceea ce privește instituția înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, menționăm că, prin proiectul Guvernului nr. 175/2023, se intenționează lărgirea cercului de aplicabilitate a prevederilor

art. 92 din Codul penal, inclusiv în vederea creșterii aplicării alternativelor la detenție și diminuării riscurilor de recidivă și izolare completă de societate. Mai exact, instituția înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă ar putea fi aplicată nu doar în raport cu condamnarea pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, ci și în raport cu săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau chiar excepțional de grave. În principiu, aceasta ar corespunde principiului de umanizare a politicii penale. Corespunzător, prin pct. 8 din proiect este distorsionat conceptul modificărilor propuse prin proiectul Guvernului nr. 175/2023.

De asemenea, referitor la propunerile de modificare a art. 91 și 92 din Codul penal atragem atenția că, dacă se intenționează excluderea posibilității de aplicare a prevederilor acestor articole în cazul săvârșirii infracțiunilor prevăzute la art. 264 alin. (2), (4), (6)-(8), art. 264¹ alin. (1), (4) și art. 266 alin. (2), ar fi logic ca, această excludere, să vizeze și aplicabilitatea art. 90 din Codul penal, pentru săvârșirea infracțiunilor nominalizate.

De fapt, este mult mai oportun și rațional să se excludă posibilitatea aplicării art. 90 din Codul penal pentru săvârșirea unor asemenea infracțiuni, nu și aplicarea art. 91 sau 92 din Codul penal. În același timp, nu e logică și situația inversă: atunci când pentru săvârșirea infracțiunilor în cauză va fi posibilă aplicarea art. 90 din Codul penal, nu și a art. 91 și 92 din Codul penal. Or, odată cu aplicarea prevederilor art. 90 din Codul penal, în lipsa unei condamnări reale cu închisoare, nici nu poate fi pusă în discuție chestiunea aplicării art. 91 sau art. 92 din Codul penal (instituții care devin aplicabile doar în cazul condamnării reale a persoanei la pedeapsa cu închisoare). În consecință, se impune amendarea art. 90 alin. (4) din Codul penal prin includerea articolelor enunțate în lista articolelor ce cuprind infracțiuni exceptate de la posibilitatea aplicării art. 90. În acest sens însă, urmează a se lua în considerare și proiectul de lege al Guvernului nr. 175/2023, în cuprinsul căruia, la fel, se regăsesc modificări la textul art. 90 alin. (4).

La pct. 9, referitor la propunerea de majorare a sancțiunii cu închisoarea de la art. 264 alin. (4) „de la 4 la 8 ani” la „de la 6 la 12 ani”, recomandăm revizuirea propunerii în privința limitelor de pedeapsă, în special cele maxime, întrucât sancțiunea propusă este cu mult mai aspră decât cea existentă.

Referitor la sancțiunea propusă la art. 264 alin. (6), menționăm că nu se susține ideea de a majora limitele de pedeapsă pentru săvârșirea infracțiunii, de la „7-12 ani închisoare” la „7-15 ani închisoare”. Or, infracțiunile prevăzute la art. 264 din Codul penal sunt comise din imprudență. În același timp, majorarea pedepsei de până la 15 ani închisoare ar însemna transformarea infracțiunii din gravă în deosebit de gravă. Însă, conform art. 16 din Codul penal doar infracțiunile intenționate pot fi stabilite ca fiind deosebit de grave. În speță, având în vedere clasificarea infracțiunilor în funcție de gravitatea faptei comise și forma vinovăției manifestată de făptuitor (așa cum prevede art. 16 din Codul penal), infracțiunile prevăzute la art. 264 din Codul penal pot fi pedepsite cu închisoare pe un termen de maximum 12 ani. Or, infracțiunile comise din imprudență pot fi la maximum apreciate ca infracțiuni grave.

În contextul modificărilor propuse la sancțiunile de la art. 264 din Codul penal atragem atenția că este neclar modul de stabilire a pedepsei pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin.(4) din Codul penal, atunci când infracțiunea de încălcare a regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport soldată cu vătămarea gravă a sănătății sau cu decesul persoanei este comisă în stare de ebrietate. Potrivit proiectului se propune majorarea acesteia de la „4-8 ani închisoare” la „6-12 ani închisoare”. La art. 264 alin. (4) din Codul penal este consacrată o circumstanță agravantă. În același timp, menționăm că și la art. 264 alin. (5) din Codul penal este prevăzută o circumstanță agravantă constând în săvârșirea aceleiași fapte, dar care a cauzat decesul a două sau mai multor persoane. Pentru cea din urmă circumstanță agravantă pedeapsa cu închisoarea pasibilă de aplicat se situează între limitele 6-10 ani. Prin modificarea propusă ajungem în situația paradoxală când pedeapsa pentru o infracțiune comisă cu o circumstanță agravantă este mai mare decât pedeapsa pasibilă de aplicat pentru o infracțiune comisă cu o circumstanță mai agravantă, or, infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (5) din Codul penal trebuie recunoscută ca fiind una mai gravă decât cea prevăzută la art. 264 alin. (4) din Codul penal. Respectiv, e cu neputință ca pedeapsa pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) din Codul penal să fie mai mare ca pedeapsa pentru săvârșirea infracțiunii stipulate la art. 264 alin. (5) din Codul penal.

De asemenea, la art. 264 alin. (4) din Codul penal este stipulată o circumstanță agravantă, atașabilă infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) din cod. Pentru această variantă agravantă este majorată pedeapsa cu închisoarea de la 6 la 12 ani. În același timp, se propune prin proiect introducerea alin. (7) care să prevadă, într-o formă agravată, răspunderea pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) din Codul penal de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de

transport. Pentru această formă agravată a infracțiunii se propune aceeași pedeapsă – de la 6 la 12 ani închisoare, exact ca și în cazul faptei prevăzute la art. 264 alin. (4) din Codul penal. În acest sens, este neclară poziția autorului de a reglementa în alineate distincte fapte prejudiciabile comparabile ca și grad de pericol social. Apare ca fiind absolut nepotrivită localizarea acestei circumstanțe agravante în cadrul unui nou alineat. Aceasta nu răspunde regulii de construcție a unei legi penale laconice. Plus la aceasta, prin propunerea de completare a art. 264 cu alin. (7) este desconsiderată tehnica construcției unui articol ce cuprinde norme incriminatorii, din perspectiva inserării circumstanțelor agravante în textul articolului. Mai exact, prin introducerea alin. (7) este ignorată circumstanța agravantă prevăzută la alin. (6), în condițiile în care, de facto, ultima comportă un grad de pericol social mai ridicat, dar este așezată înaintea circumstanței agravante nou propuse la alin. (7).

Aceleași argumente sunt valabile în cazul circumstanței agravante propuse a fi inserate la alin. (8).

În contextul celor enunțate, pentru a înlătura problematicile sus-indicate, se recomandă ca la art. 264 alin. (4) din Codul penal să fie stabilite două circumstanțe agravante: a) atunci când fapta este comisă în stare de ebrietate și b) atunci când fapta este săvârșită de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În egală măsură, se recomandă ca la art. 264 alin. (6) din Codul penal să fie stabilite aceleași circumstanțe agravante: a) atunci când fapta este comisă în stare de ebrietate și b) atunci când fapta este săvârșită de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Cele două circumstanțe agravante sunt comparabile ca și grad de pericol social. Prin urmare, cu ușurință, pot fi localizate în cadrul unui și aceluiași alineat.

La pct. 10 referitor la sancțiunile de la 264¹ din Codul penal propunem completarea sancțiunii cu amenda, fapt susținut și de practicienii în domeniu. Mai mult decât atât, motivul pentru care sancțiunea de la art. 264¹ din Codul penal ar trebui să prevadă și amenda rezidă în faptul că consilierii de probațiune responsabili de caz, de cele mai multe ori întâmpină dificultăți în procesul de monitorizare continuă a comportamentului persoanei în cazurile de executare a sancțiunii neprivative de libertate cum ar fi munca neremunerată în folosul comunității. Considerăm necesară completarea sancțiunii cu amendă, pe de o parte, legea să prevadă o sancțiune alternativă suplimentară, pe de altă parte, dat fiind că în acest caz reprezintă o modalitate mai eficientă în scopul restabilirii echității sociale încălcate prin fapta ilicită și reeducarea condamnatului, iar efectele sancțiunii sub formă de amendă vor fi resimțite mai eficace de către persoană și de către membrii familiei sale.

Adițional, în contextul observațiilor expuse în privința art. 264 din Codul penal, se va revizui sancțiunea de la art. 264¹ alin. (4) din Codul penal care spre deosebire de sancțiunea de la alin. (1) nu prevede anularea dreptului de a conduce

mijloace de transport pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similar și care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport. Astfel, în cazul săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (1) din Codul penal, în perioada privării de dreptul de a conduce mijloace de transport ar trebui, la fel, să fie anulat dreptul de a conduce mijloace de transport.

La pct. 11 referitor la propunerea de completare a art. 266 din Codul penal, considerăm necesară revizuirea sancțiunii prevăzute la alin. (2), întrucât este mult prea disproporționată în raport cu sancțiunea de la alin. (1).

La art. III (proponeri de modificare a Codului contravențional nr. 218/2008) în partea ce ține de modificările propuse la Codul contravențional, și anume completarea codului cu art. 330⁶, reținem că acestea nu au o fundamentare suficientă, pe alocuri defectuoasă în Legea nr. 131/2017 privind siguranța traficului rutier. Or, coroborând componența de contravenție propusă, cu conceptul prescripției din același proiect, se atestă că Ministerul Afacerilor Interne va emite o prescripție în cazul constatării unor încălcări ale legislației ce nu constituie infracțiuni. Prin urmare, sub incidența acestor acte de constatare, denumite prescripții, cad inclusiv unele contravenții din domeniul circulației rutiere. Astfel, atenționăm asupra evitării unei eventuale duble sancționări. Subsecvent, atragem atenția că mecanismul de emitere a prescripțiilor de către reprezentanții organelor de constatare din cadrul Ministerului Afacerilor Interne urmează a fi perfecționat, consacrand într-o manieră clară și previzibilă modul și condițiile de aplicare a acestuia, implicit modul de contestare a actelor respective. Or, din prevederile proiectului nu se deduce clar în ce cazuri se va întocmi procesul-verbal cu privire la contravenție și în ce cazuri se va întocmi prescripția.

Adițional, în proiect nu este utilizată uniform terminologia, la art. 34 alin. (3²) fiind utilizată expresia „în cursul aceluiași an [...] a săvârșit repetat aceiași contravenție”, la art. 44¹ alin. (2) „în cursul aceluiași an au comis repetat aceiași contravenție”, iar la art. 330⁶ alin. (3) „săvârșite repetat în cursul aceluiași an calendaristic de către o persoană sancționată deja pentru această contravenție”.

Concomitent, evidențiem faptul că potrivit Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025, aprobată prin Legea nr. 211/2021 (anexa nr. 1 Direcția strategică II, obiectivul 2.1), „(...) pentru asigurarea stabilității cadrului normativ și evitarea promovării unor concepte contradictorii de către diferite autorități, se impune:

1) centralizarea sarcinii de modificare a legislației codificate (Codul civil, Codul penal, Codul contravențional, Codul administrativ, Codul de procedură civilă, Codul de procedură penală, Codul de executare), cu împuternicirea expresă a Ministerului Justiției în acest sens;

2) reducerea numărului de inițiative de modificare a legislației codificate și oferirea unui termen rezonabil pentru punerea în aplicare a noilor

proceduri/instituții sau a celor revizuite în scopul adaptării cu noile tendințe atât a profesioniștilor, cât și a justițiabililor”.

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 884

от 15 ноября 2023 г.

Кишинэу

**Об утверждении Заключения на проект закона о внесении
изменений в некоторые нормативные акты**

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Заключение на проект закона
о внесении изменений в некоторые нормативные акты.

Премьер-министр

ДОРИН РЕЧАН

Контрассигнуют:

Министр юстиции

Вероника Михайлов-Морару

Министр внутренних дел

Адриан Ефрос